

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Crespin, François

Brvxellæ, 1652

V. An Relatio Prædicamentalis exigat terminum actualem realiter actu
existentem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95346](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95346)

formalis, & illa est antè intellectum, nego maiorem: nam illa est conceptus, de quo immediatè antè. Eodem modo Responde ad Confirmationem. Nec putes, rationem formalem fundandi hic frustrà à fundamentali distingui: tanta enim est necessitas huius distinctionis, quanta distinctionis Prædicamenti Relationis à Prædicamento Actionis, cuius Prædicamenti est generatio, & à Prædicamento Qualitatis, cuius Prædicamenti est unio accidentalis distincta ab educatione. Vel enim Paternitas à generatione, unio prædicamentalis à transcendentali, distinguitur prædicamentali-ter antè intellectum, vel non? si non, ergò Paternitas & unio, ut Prædicamenti Relationis, fundantur formaliter in ratione sive conceptu. Si sic, ergò Prædicamentum Relationis distinguitur realiter, & antè intellectum ab aliis Prædicamentis, quod Dub. 4°. fusè impugnabitur.

CLXXI. Objicies 2°. frustrà poni duplicem rationem fundandi; remotam unam, v. g. generationem, eò quòd posità solà generatione non ponatur formalis Relatio Paternitatis; aliam proximam, quæ dicitur esse cognitio intellectus concipientis hominem v. g. generantem ut principium generativum, eò quòd hanc solà posità ponatur statim Relatio; frustrà, inquam & falsò, quia independentè ab omni cognitione, per solam positionem generationis pater est formaliter pater, & filius formaliter filius; poniturque hanc solà posità formalissimè ratio Paternitatis & Relationis, ut latius infra monstrabitur.

CLXXII. Respondeo, negando assumptum, quia si independentè ab omni cognitione, per solam generationis positionem ponatur formalissimè Relatio Paternitatis, ergò Relatio formalissimè sumpta, non distinguitur à generatione, entitate patris & entitate filii, quod est evidenter falsum; quia Relatio formalissimè sumpta, dicit esse abstractum à fundamento, termino & ratione fundandi, de illis-que negari potest, ut evidenter patet: imò formalissimè sumpta, dicit illam abstractionem, quia dicit id, quo præcisè sub mente Prædicamentum Relationis distinguitur à reliquis Prædicamentis; alioqui nec re, nec ratione formali Prædicamentum Relationis distingueretur ab aliis Prædicamentis, quod contrà Aristotelem & omnes admitti non potest; independentè verò ab omni cognitione per solam positionem generationis, fundamenti & termini, non habetur abstractio, quam importat Relatio formalissimè sumpta; ergò est falsum Relationem formalissimè sumptam non distingui à generatione, entitate patris & entitate filii, sive fundamento, termino & ratione fundandi.

D V B I U M V.

An Relatio Prædicamentalis exigit terminum actualem realiter actu existentem.

R E S O L U T I O.

CLXXIII. **D**ico contrà RR. PP. Suarem, Hurtadum, Arriagam & Oviedum Metaph. Controv. 9. parte 3^a. ubi sic habet: *Fert omnium Doctorum sententia Relationem Prædicamentalem essentialiter exigere terminum realem realiter existentem.* Item & contrà Comptonum Metaph. Disp. 11. Sect. 13. ubi dicit, affirmativam esse

communem contrà Gregor. in 1. dist. 28. q. 23. Nul- la Relatio Prædicamentalis exigit terminum actu existentem. Hæc conclusio, supposità veritate Resolutionum Dub. 4ⁱ, videtur debere esse omnium, ita nominatim P. Nolter Bacho Quodlib. 1°. q. 13. Concl. 4. & Quodlib. 2°. q. 2^a art. 2° § 4°.

CLXXIV. Probatur 1°. si aliquæ Relationes exigerent terminum realiter actu existentem, maximè essent Relatio identitatis inter Substantias; Relatio æqualitatis inter Quantitates; & Relatio similitudinis inter Qualitates: atqui hæ Relationes non exigunt terminum realiter actu existentem, ergò, &c. probatur minor, quia quælibet identitas Substantiarum; æqualitas Quantitatum; similitudo, Qualitatum, sequitur unitatem formalem earum: sed hæc, utpotè conceptus confundens duo per modum unius, non exigit duas Quantitates, vel duas Qualitates actu existentes, ergò, &c. Hinc paulò aliter

CLXXV. Confirmari potest conclusio, Relationes dictæ necessariò sequuntur conceptum multa unificantem, sive multa representantem per modum unius; sed conceptus, ut vel experientia docet, non requirit terminum actu existentem, ergò, &c.

CLXXVI. Nec dicas ex P. Oviedo hæc esse naturæ lumini dissona, parietem album esse similem parieti non albo, sive non existenti, quia possibile est talem parietem album existere; item montem esse æqualem lapillo, quia potest in montem magnum excrecere: ne id dicas inquam, quia videtur decipi P. Oviedus: non enim dicimus parietem album existentem esse similem parieti albo non existenti, quia possibile est huic parietem album existere; sed quia uterque uno conceptu, sive conceptu utrumque in ratione albi confundente, concipitur; item non dicimus montem esse æqualem lapillo, quia lapillus potest in montem magnum excrecere, sed quia duo quanta v. g. duo montes, sive existant, sive non, sub conceptu unificante in ratione quanti confunduntur, commensurantur, &c. quæ sunt toto cœlo diversa, nec Adversarii nostri aliter suam similitudinem & æqualitatem rectè explicant, ut patet ex Dub. 4°: hinc ulterius enervatur 2ª ratio P. Oviedi, terminus est de essentia Relationis, ergò illo non existente existere non potest. Respondeo distinguendo consequens, ergò termino non existente realiter, Relatio existere non potest modo sibi proprio sive sub conceptu, nego consequentiam: termino non existente intentionaliter, concedo consequentiam; verum hæc existentia non est realis, sed sub conceptu, undè manet quod Relatio non requirit terminum realiter existentem.

CLXXVII. Probatur 2°. inter causam & effectum, 1^{am}. horam & 2^{am}. est Relatio prædicamentalis prioris & posterioris; sed Relatio prioris est non realiter actu existente posteriore, sive termino, ergò, &c. probatur minor: quia, præterquam quod optimè concipiam dependentiam effectus à causa, & successionem horæ 2^æ. ad 1^{am}, in quibus fundamentaliter fundatur Relatio prioris & posterioris, licet nec causa, nec effectus, nec hora 1^a. nec 2ª existant; Relationes prioritatis & posterioritatis sunt correlationes, quæ non debent esse simul tempore, alioqui desineret Paternitas moriente filio, quod loco citato negat P. Oviedus, sed simul naturà, id est conceptu, ergò, &c.

CLXXVIII. Probatur 3°. terminus Relationis prædicamentalis sæpè est eas omnino fictum & chymara,

chymæra, ergò non requirit terminum realiter actu existentem. Probatur antecedens, quia actus quo dico, *chymæra terminat iudicium*, pro tempore quo id terminat dicit Relationem prædicamentalem conformitatis actus ad objectum; pro tempore verò quo id non terminat, difformitatis, ergò, &c.

CLXXXIX. Obijcies tamen 1º. Relatio est accidens, sed non crit talis, nisi requirat terminum actu existentem, ergò, &c. Probatur minor, quia cum à subiecto, utpotè accidens, abesse possit, ipsa saltem, ratione termini desinentis, abesse debet, quod non poterit, quia terminus desinere non poterit, ergò, &c.

CLXXX. Respondeo, negando minorem, ad ejus probationem, Respondeo semper abesse posse per mentem negantem, quod sufficit: deinde Relatio, non tantum abesse potest cum desinit terminus, sed etiam cum incipit; nam ut patet ex probatione 3ª. quando incipit *chymæra iudicium terminare*, Relatio prædicamentalis conformitatis actus, quo dicebam, *chymæra terminat iudicium*, desinit esse, & ponitur Relatio difformitatis.

CLXXXI. Obijcies 2º. si similitudo non requirat terminum actu existentem, paries albus existens dicit infinitas similitudines ad infinitos parietes albos possibiles, & idem est de æqualitate; sed hoc est absurdum, ergò, &c.

CLXXXII. Resp. negando sequelam, quia quælibet similitudo præsupponit suam rationem sive conceptum unificantem, undè paries non dicit nisi similitudinem cum iis, cum quibus est per conceptum unificantem factus unus, eo modo, quo supra Traçt. 1º. Disp. 3. Dub. 8. diximus naturam universalem non esse universalem, nisi respectu eorum, quæ uno conceptu confuso concepta sunt, & à quibus proinde abstracta est.

CLXXXIII. Probatur 4º. juxta communem modum loquendi omnium, pater rectè dicitur pater filii defuncti, & è contrà, filius defunctus rectè dicitur filius patris existentis; cur hoc, nisi quia Relatio prædicamentalis paternitatis & filiationis fundatur immediatè in conceptu generationis filii, ut principiati, à patre ut principio tamquam immediata ratione fundandi ut quo, ut constat ex dictis Dub. 4º. atqui conceptus ille, nec patrem, nec filium actu existentem requirit, ergò, &c.

CLXXXIV. Obijcies 1º. ex P. Comptono loco citato. Est de communi consensu omnium, neminem esse patrem, nisi qui actu habet filium juxta illud Damasc. lib. 1º. Orthod. fidei. cap. 8º. *Neque enim pater vocari queat, qui filio careat*. Undè communiter dici solet, *Ablato termino perit Relatio*. Item posito fundamento & termino resultat Relatio, ergò, &c.

CLXXXV. Confirm. ex eodem. 1º. Communiter ab omnibus dicitur, *Pater est, qui habet filium*; quæ definitio esset diminuta, nisi Relatio requireret actualem existentiam termini; jam enim quis esset pater respectu filii possibilis, cum non requirat terminum actu existentem; vel saltem mortuo filio adhuc esset actu Pater, quod est contrà communem Philosophorum sententiam, & per se videtur falsum. Undè S. Thomas 4º. contra Gen. cap. 14. ait, hæc est ratio patris, ut sit filii pater; non potest autem esse pater filii, si filius non sit, sicut nec dominus servi mortui; quia nullus dicit talem esse, sed fuisse filium talium parentum, ergò communis sensus est actu illum non esse filium, qui non habet vel

patrem vel matrem. 2º. quia Relatio Prædicamentalis est, *Cujus totum esse est ad aliud se habere*. Res autem non existens non est propriè aliud, cum omnino non sit, imò nihil. 3º. quia paries albus non est actu similis parieti, qui nullum in se habet colorem, quamvis sit albedo in eo possibilis, ergò requirit Relatio similitudinis terminum existentem.

CLXXXVI. Respondeo, negando assumptum; ad ejus probationem, Respondeo Damascenum hoc modo videri intelligendum, *Neque enim pater vocari queat, qui filio careat*, id est, qui filium non genuerit; quia reverà magis ille filio caret, qui filium generat, quam qui genuit filium, sicut magis est filius, quem genuit pater, quam qui gignitur, hoc tamen magis itatim declarabitur, quare

Ad Confirmationem

CLXXXVII. Respondeo verborum istorum, *Pater est, qui habet filium*, esse hunc per ampliationem sensum, *Pater est, qui gignit, vel genuit filium*, non verò, *qui gignit tantum*, quia, qui gignit magis est in fieri pater, quam in facto esse, ut consideranti patebit; ac proinde melius dicitur esse in potentia proxima ad habendum filium, quam filium habere, quia habere præsupponit factum; undè illa definitio, *Pater est, qui habet filium*, hoc sensu intellecta, *Pater est, qui gignit vel genuit filium*, etiam defuncto filio, non est magis diminuta, quam hæc, *Filius est, quem gignit vel genuit pater*, defuncto patre, sit diminuta: sive enim adhuc vivat filius, aut pater, sive mortuus sit, ly *genuit* semper suam significationem retinet, ex quo patet responsio ad cætera, quæ pro objecta confirmatione à Patre Comptono adferuntur. 1º. non dari patrem respectu filii possibilis, licet ly *pater* non requirat terminum actu existentem. 2º. dari dominum respectu servi defuncti, quia, uti *Pater significat eum, qui filium gignit, vel genuit*, ita *dominus servi* per ampliationem significat eum, *Qui dominatur vel dominatus fuit servo*: quis enim neget eum, qui domino aliquando inservivit, dicere tandem *dominus meus mortuus est*; & eum, qui aliquandò servum habuit è contrà tandem dicere, *Servus meus mortuus est*? qui modus loquendi verificari non potest, nisi ex præsupposito dictæ ampliationis. Et certè equidem, non est, qui prudenter neget D. Virginem, Christo jam defuncto, doluisse mortem filii, & nunc post resurrectionem ejus, jam primà Christi generatione transactà, eam esse Matrem Christi, idque idè præcisè, quia Christum aliquando genuit. 3º. definitionem quæ Relatio definitur *cujus totum esse est ad aliud se habere*. non significare ly *aliud* debere existere, sed solum distinguere à fundamento, saltem tamquam intentionale à reali, quia ibi non dicitur *est ad aliud realiter se habere*, ut patet.

CLXXXVIII. Confirm. tandem Resolutio nostra: Relatio transcendentalis non requirit existentiam, imò ulla, nec possibilitatem termini, ut patet, in omnipotentia, cognitione, &c. ergò nec prædicamentalis: probatur consequentia. 1º. quia Relatio transcendentalis in eo præcisè à prædicamentali distinguitur, quod illius denominatum proximum concipi non possit finè Relatione ad terminum; hujus verò concipi possit, ut Dub. sequenti probabitur, alioqui existentia termini ad istud *posse vel non posse concipi*, planè impertinens est, ut consideranti patebit, ergò, &c.